

Utdannings-
direktoratet

Samiske elevers rett til vurdering

Forskrift til opplæringsloven kapittel 3, læreplaner og eksamen

Tone Vindegg, Utdanningsdirektoratet, 16.02.2022

Retten til vurdering og formålene med vurdering

§ 3-2

- Elever, lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater har rett til underveisvurdering, sluttvurdering og dokumentasjon av opplæringen etter reglene i kapittel 3 i forskrift til opplæringsloven.
- Skoleeier har ansvar for at retten til vurdering blir oppfylt

§ 3-3

Formålet med vurdering i fag er

- å fremme læring og bidra til lærelyst underveis
- og å gi informasjon om kompetanse underveis og til slutt

Grunnlaget for vurdering

§3-3

- **Grunnlaget for vurdering i fag** er kompetansemålene i læreplanen i faget. Kompetansemålene skal forstås i lys av teksten om faget i læreplanen.
- Forutsetninger, fravær, orden eller oppførsel skal ikke inn i vurderingen i fag.
- Elever skal møte fram og delta aktivt i opplæringen. Stort fravær eller andre særlige grunner kan føre til at lærer og instruktør ikke har *tilstrekkelig vurderingsgrunnlag* til å gi karakter i fag.
- Temaside grunnskole [Forebygging og oppfølging av fravær \(udir.no\)](https://www.udir.no/temaside-grunnskole)

§ 3-4

- **Grunnlaget for vurdering i orden og oppførsel** er ordensreglementet til skolen.
- Kompetanse i fag skal ikke trekkes inn i vurderingen i orden eller oppførsel. Det skal tas hensyn til elevens forutsetninger.

§ 3-10 Underveisvurdering

- All vurdering som skjer før avslutningen av opplæringen, er underveisvurdering.
- Skal være en integrert del av opplæringen.
- Skal brukes til å fremme læring, tilpasse opplæringen og øke kompetansen i fag.
- Kan være både muntlig og skriftlig

I underveisvurderingen i fag skal elever

- a. delta i vurderingen av eget arbeid og reflektere over egen læring og faglige utvikling
- b. forstå hva de skal lære og hva som blir forventet av dem
- c. få vite hva de mestrer
- d. få veiledning om hvordan de kan arbeide videre for å øke kompetansen sin

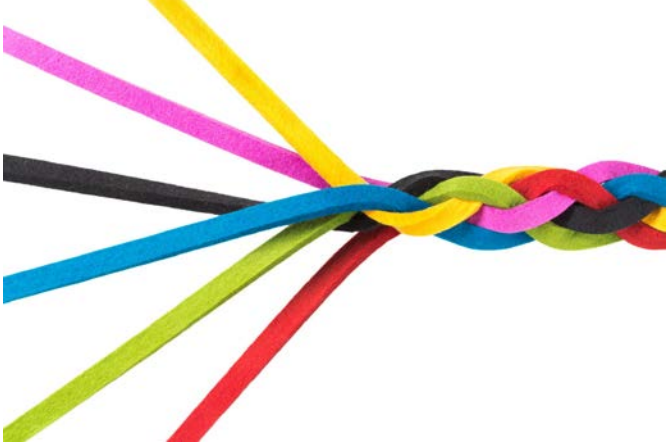
§ 3-15 Standpunkt vurdering

- En standpunktkarakter skal være uttrykk for den samla kompetansen eleven har i faget ved avslutningen av opplæringen.
- Eleven skal være kjent med hva det blir lagt vekt på i fastsettingen av standpunktkarakteren.
- Eleven skal ha fått **mulighet til å vise kompetansen sin på flere og varierte måter.**
- Kompetanse som eleven har vist i løpet av opplæringen, er en del av vurderingen når standpunktkarakteren skal fastsettes.

Tekster om underveisvurdering i læreplanene

Eksempel: samisk 2, ungdomstrinnet, utdrag

-
- Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget.
 - Elevene viser og utvikler kompetanse i samisk ... når de utveksler informasjon og meninger og følger opp innspill fra andre i ulike kjente og nye situasjoner.
 - De viser og utvikler også kompetanse når de lytter til, leser ... tekster, og når de skaper muntlige og skriftlige tekster med tydelig struktur og sammenheng.
 - Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsmåter der elevene får utforske og bruke kreativitet og fantasi.
 - Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i samisk som andrespråk. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram.
 - Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling.
 - Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan ... videreutvikle sine muntlige og skriftlige språkferdigheter i kjente og nye kommunikasjonssituasjoner.

Standpunktvurdering i læreplanen (Samisk 2, ungdomstrinnet)

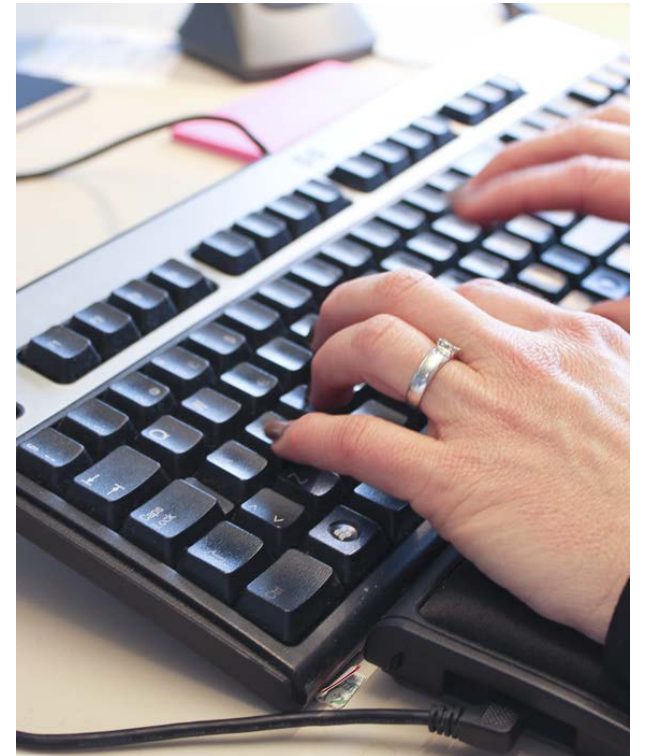
- Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i samisk som andrespråk ved avslutningen av opplæringen etter 10. trinn.
- Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger.
- Læreren skal sette én karakter (...) basert på den muntlige og skriftlige kompetansen eleven har vist i faget.

Eksamen og standpunkt

- Normalt er ca. 80 % av karakterene på et vitnemål standpunkt-karakterer
- Standpunkt bygger på flere og varierte måter å vise kompetanse på!
- Eksamen er smalere. En enkelthendelse.

Nytt:

- Kravet om presentasjon ved muntlig eksamen oppheves
- Det er fastsatt i læreplanen *om* faget skal ha forberedelsesdel
- Samisk og norsk vg2 yrkesfag blir sentralt gitt og sensurert
- Skriftlig eksamen blir heldigital. Info her: [Endringer i eksamen etter nye læreplaner \(udir.no\)](#)
- Eksempeloppgaver i samisk: [Eksempeloppgaver i samisk \(udir.no\)](#)

Dokumentasjon

§ 3-35. *Rett til dokumentasjon*

- Alle som har fullført grunnopplæringa, har rett til å få opplæringa dokumentert. Elevar som har gått gjennom delar av opplæringa, har krav på å få denne dokumentert.
- Fullført opplæring: Vitnemål
- Ikke fullført opplæring i videregående: Kompetansebevis
- Grunnskolen har ikke kompetansebevis, men skolen kan skrive ut en form for dokumentasjon

Ressurser

- Temaside:
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/>
- Kompetansepakken for fagfornyelsen, modul 6 om underveis- og standpunktbedømming:
<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kompetansepakker/>
(standpunktbedømmingen blir ferdig i disse dager)
- [Samisk i skolen \(udir.no\)](https://www.udir.no/samisk-i-skolen/)

